

Likabehandlingsplan

Plan mot kränkande behandling,
trakasserier och diskriminering

2023-2024

Förskolans övergripande mål

På Förskolan Äventyret arbetar vi aktivt för att alla barn ska känna sig trygga och bemötas och behandlas med respekt. Alla ska trivas och känna glädje över att gå till förskolan. Vi tror att i en miljö med god stämning och omtanke om varandra är riskerna mindre för att kränkningar och diskriminering uppstår. Vi arbetar för att barnen har tolerans för att alla är olika. Vår målsättning är att alla visar hänsyn och respekt för varandra, så att var och en får möjlighet att utvecklas och lära sig nya saker. All personal som arbetar på förskolan tar avstånd från handlingar som direkt eller indirekt kränker principen om alla människors lika värde. Detta i överensstämmelse med diskrimineringslagen och skollagen.

”Alla barn och elever ska kunna känna sig trygga och bemötas och behandlas med respekt för sin egenart. Förskoleverksamheten, skolbarnomsorgen, skolan och vuxenutbildningen ska vara miljöer som är fria från förekomst av diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Inget barn och ingen elev ska behöva vara rädd att gå till skolan eller förskolan.” (Utdrag från Skolverkets Allmänna råd och kommentarer för arbetet med att främja likabehandling)

De sju diskrimineringsgrunderna enligt Diskrimineringslagen

Kön

Med kön avses att någon är kvinna eller man.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Religion eller annan trosuppfattning

Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar sådana övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism och agnosticism.

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ålder

Med ålder avses uppnådd levnadslängd.

Definitioner

Diskriminering

Diskrimineringslagen och skollagen (SFS 2010:800) utgör grunden för likabehandlingsarbetet. Diskriminering kan beskrivas som att en person blir diskriminerad om hen missgynnas eller kränks. För att det ska räknas som diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering: innebär att en individ missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation. Det kan till exempel vara om ett barn inte får följa med på en utflykt för att hen sitter i rullstol.

Indirekt diskriminering: innebär att en individ missgynnas på grund av olika regler. Ett exempel kan vara att barnet inte erbjuds specialkost på grund av religiösa skäl.

Likabehandling

Med begreppet likabehandling menas att alla ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrunderna. Det innebär dock inte alltid att alla ska behandlas lika. Anpassning måste tas till hänsyn av till personens behov och förutsättningar.

Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker någons värdighet. Gemensamt för all kränkande behandling är att någon kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Kränkningar kan vara fysiska, psykosociala, verbala, hot eller att någon blir kallad för kränkande tilltalsord.

Mobbning

Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar en annan människa skada eller obehag.

Förskolans styrdokument

”Lagen om förbud mot diskriminering och kränkande behandling av barn och elever.”

§ 1 Denna lag har till ändamål att främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion, eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Lagen har också till ändamål att motverka annan kränkande behandling. Denna lag tillämpas på utbildning och annan verksamhet som avses i skollagen (1985:1100).

”Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas”. Lpfö 18, sid. 5

Barnkonventionen innehåller 54 artiklar som alla är lika viktiga och utgör en helhet, men det finns fyra grundläggande principer som alltid ska beaktas när det handlar om frågor som rör barn.

Artikel 2 – Alla barn har samma rättigheter och lika värde.

Artikel 3 – Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn.

Artikel 6 – Alla barn har rätt till liv och utveckling.

Artikel 12 – Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad.

I Barnkonventionen står det att varje konventionsstat ska vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att barnet skyddas mot alla former av diskriminering eller bestraffning på grund av vårdnadshavares eller familjemedlemmars ställning, verksamhet, uttryckta åsikter eller tro.

Förskolans mål för likabehandlingsarbetet

- Alla barn och vuxna ska känna sig delaktiga och värdefulla i förskolans verksamhet
- Barnens självkänsla och självförtroende stärks
- Tolerans och acceptans för varandras olikheter främjas
- Vuxna ska vara goda förebilder för varandra och för barnen
- Omedelbar handlingskraft för att stoppa kränkningar och diskriminering genom att aktivt arbeta med handlingsplanen
- Vi visar respekt för varandra genom att lyssna på varandra och signalera att allas röster är värda att höras
- Vi använder ett vårdat språk
- Vi är rädda om varandra och allt som finns i vår förskola
- Diskriminering och annan kränkande behandling ska inte förkomma.
- Alla barn ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter oavsett könstillhörighet, etnisk tillhörighet, religion eller annan tros- uppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.
- Alla barn, oavsett könstillhörighet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder eller ålder ska behandlas och bemötas med respekt och värdighet av barn och personal.
- Alla i verksamheten ska ha kännedom om *lag om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. (SFS 2006:67)* samt FN:s barnkonvention.

Förebyggande och främjande verksamhet

Att arbeta förebyggande är en förutsättning för allt lyckat arbete mot diskriminering och annan kränkande behandling. Kunniga, närvarande och engagerade vuxna är den mest avgörande framgångsfaktorn i det förebyggande arbetet.

Det förebyggande arbetet sker på organisationsnivå:

- Genom att det finns ett gemensamt förhållningssätt och ett tydligt budskap från alla på förskolan att kränkningar inte accepteras. Det råder en nolltolerans och kurage, mod att reagera på kränkande behandlingar, diskriminering och trakasserier uppmanas.
- Genom att alla som arbetar på förskolan tar konflikter på allvar genom att föra en dialog kring det inträffade med barnet/barnen.
- Genom att samtlig personal är goda förebilder.
- Genom att alla på förskolan använder ett vårdat språk.
- Genom att personalen är väl insatta i vår likabehandlingsplan och kontinuerligt

diskuterar dessa i arbetslaget.

- Genom att informera föräldrarna om likabehandlingsplanen samt involvera föräldrar i arbetet kring planen (föräldraråd).
- Genom att vårdnadshavare varje år fyller i en föräldraenkät som underlag för det systematiska kvalitetsarbetet.
- Genom att återkommande diskutera barnens välmående och trivsel på förskolan.
- Genom att i personalgruppen och barngruppen kontinuerligt diskutera värdegrundsfrågor.
- Genom att förskolan erbjuder lärmiljöer med innehåll som främjar barnens sociala utveckling.
- Genom att förskolan medvetet använder sig av litteratur som synliggör olika familjekonstellationer, belyser andra kulturer mm.
- Genom att vuxna lyssnar aktivt på barnen och är närvarande, lyhörda och engagerade pedagoger.
- Genom att följa devisen att alla barn är allas ansvar.
- Genom kompetensutveckling av personal.
- Genom att likabehandlingsplanen utvärderas och revideras varje år.

Ansvariga: Rektor, arbetslag samt föräldragrupp

Det förebyggande arbetet sker på gruppnivå:

- Genom att vi visar barnen på deras positiva sidor genom att bekräfta och uppmuntra dem. Alla barn ska känna att de duger precis som de är.
- Genom att uppmuntra barnens omtanke om varandra.
- Genom att särskilt uppmärksamma de barn som tenderar att hamna utanför.
- Genom att aktivt arbeta med rollspel, drama och sagor för att barnen ska utvecklas socialt.
- Genom att den ansvariga pedagogen ansvarar för gruppammansättningen när barnen arbetar i mindre grupper.
- Genom att vi är observanta på barnens konflikter och hjälper vid behov till att lösa dem.
- Genom observationer av och intervjuer med barn i förskolans miljö sker kontinuerligt, både inne och ute. Detta för att kunna lokalisera och fånga upp dåliga tendenser samt "otrygga" ställen på förskolan.
- Genom att inbjudningar till ex. kalas inte delas ut på förskolan.
- Genom att vi dokumenterar för att synliggöra barnens samspel och lärande.
- Genom att barnen tränas att ta ansvar för sig själva och att respektera andra genom förskolans värdegrundsarbete.
- Genom att personalen strävar efter att skapa en "vi-känsla" i gruppen där varje barn ska känna sig delaktiga, t ex med hjälp av sångsamlingar, dramalekar, rörelselekar etc.

Ansvariga: Arbetslagen

Det förebyggande arbetet på individnivå:

- Genom att lägga stor vikt vid inskolningen bygger vi en bra grund för ett gott samarbete med föräldrarna. En tillitsfull relation och ett gott samarbete mellan förskola och hem är av största vikt.
- Genom den dagliga tamburkontakten samtalar vi med föräldrarna för att involvera dem i deras barns vardag på förskolan.

- Genom att erbjuda föräldrasamtal.
- Genom att barnen får svara på frågor om deras vistelse i förskolan som underlag för det systematiska kvalitetsarbetet (barnenkät).
- Genom barnintervjuer.
- Genom att vi dokumenterar barnets lärande och utveckling.

Ansvariga: Arbetslagen

I arbetet med likabehandling måste alla hjälpas åt; barn, all personal och föräldrar. Det är allas ansvar att vara med och förebygga och upptäcka diskriminering och annan kränkande behandling.

En viktig utgångspunkt är att den som uppper att han eller hon har blivit kränkt – ledsen, arg, skadad eller sårad – alltid tas på allvar. Det är förskolans skyldighet att åtgärda de fall då detta förekommer.

Rutiner vid upptäckande av diskriminering, trakasserier eller kränkning behandling

Arbetsgång då barn diskriminerar/trakasserar/kränker annat barn:

1. Vuxna som bevittnar situationen ingriper genast genom att avbryta handlingen och samtalar enskilt med de inblandade. Lika viktigt att prata med den som är diskriminerad/kränkt som den/de som utfört handlingen.

Tänk på att lyssna in var och en för att skapa en så god förståelse som möjligt för att få en helhetsbild av händelsen. Viktigt här är att inte värdera och ta ställning för någons berättelse. Hjälpsamma frågor att använda vid samtal med berörda barn; "Vill du berätta för mig vad som hänt?", "Var det någon annan som var med och hörde/såg vad som hände?", "Vad gjorde du/ni innan det hände?", "Hur kändes det för dig då?" och "Hur känns det för dig nu?"

2. Den vuxna som har observerat kränkningen meddelar ansvarig pedagog och rektorn om det som har hänt och vilka åtgärder som har vidtagits. Tillsammans bedöms om handlingsplanen ska aktiveras och incidentrapport (bilaga 1) skrivas. Händelsen dokumenteras av den vuxna som observerat och ingripit. Rektor (tillika huvudman) ansvarar för att skyndsamt utreda, informera och vidta åtgärder.

3. Vårdnadshavare (till båda parter) kontaktas och den vuxna som observerat händelsen alt. av ansvarig pedagog lämnar en kort redogörelse av händelsen. Tänk på att sekretessen endast tillåter att förskolans personal talar om respektive vårdnadshavares egna barn och att andra inblandade inte får nämnas vid namn. Den som ringer berättar också för vårdnadshavarna hur förskolan arbetar med händelsen.

4. Rektorn och personal bedömer tillsammans hur fallet ska hanteras. En eventuell åtgärdsplan (bilaga 2) upprättas.

5. Uppföljning sker i enlighet med rapporten (bilaga 3).

6. Vid uppföljningssamtal med samtliga avgörs om en ny handlingsplan ska upprättas eller om nytt möte skall bokas in. I annat fall avslutas ärendet. Rektor dokumenterar. Rektor sammanställer och går igenom befintliga anmälningar och utredningar kontinuerligt. Detta för att kartlägga om det finns något mönster bland utsatta barn som inte uppmärksammats tidigare. Om rektor vid genomgång får fram dold upprepad kränkning ska åtgärder vidtas omgående enligt ovanstående rutiner.

Arbetsgång då barn anser sig diskriminerad/kränkt/trakasserad av någon vuxen:

1. Pedagogen som observerat händelsen stoppar denna och meddelar därefter skyndsamt rektor. Som anställd i förskola har man ett ansvar att reagera om en kollega kränker något barn.
2. Kontakta och delge rektorn händelsen skyndsamt. Rektorn handlägger ärendet.

Arbetsgång då vuxen anser sig diskriminerad/kränkt/trakasserad av någon vuxen:

1. Om det är du som blir kränkt, försök vara tydlig i att du upplever den andra som kränkande och att du blir sårad. Om du ser en annan vuxen bli kränkt, reagera direkt om en kollega kränker annan kollega eller medarbetare genom att stoppa händelsen.
2. Kontakta och delge rektorn händelsen skyndsamt. Rektorn handlägger ärendet.

Fokus för läsåret 2023/2024

Fördjupning i Barnkonventionen

Revidering

Likabehandlingsplanen uppdateras så att den anpassas efter de förhållanden och behov som finns i verksamheten. Rektor är ansvarig för att detta görs årligen.

Reviderad 2023-09-04

BILAGA 1: UTREDNING OM KRÄNKANDE BEHANDLING

Händesedokumentation vid anmälan om misstänkt kränkande handling. Vid kränkning eller misstänkt kränkning meddelas rektor (tillika huvudman) omedelbart.

Datum (tid och plats för händelsen)

.....

Inblandade i händelsen

(namn på alla barn och vuxna)

.....

Personal

(som varit inblandade i hanteringen av händelsen)

.....

Beskrivning av händelsen

(alla berörda bilder)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ärendets art

● Diskrimineringsgrund:

● Annan kränkande behandling:

Åtgärder

(som är vidtagna och planeras kring den akuta händelsen)

.....

.....

.....

.....

.....

Datum

Rektors underskrift

.....

.....

BILAGA 2: ÅTGÄRDSPROGRAM VID KRÄNKANDE BEHANDLING

Datum

.....

Närvarande

.....

Utsatt barn

.....

Bakgrund/Nuläge

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Mål

.....
.....
.....
.....

Åtgärder

(som är vidtagna och planeras kring den akuta händelsen)

.....
.....
.....
.....

.....
.....

Åtgärder

(främjande och förebyggande på individ- och gruppnivå så att liknande händelser inte ska ske igen)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Ansvariga

(för att åtgärderna sätts in och efterlevs)

.....
.....

Datum för uppföljning

.....

Rektors underskrift

.....

BILAGA 3: UPPFÖLJNING AV ÅTGÄRDSPROGRAM VID KRÄNKANDE BEHANDLING

Datum

.....

Närvarande

.....

Utsatt barn

.....

Uppföljning

(utvärdering av målen i åtgärdsprogrammet)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ärendet avslutas

JA   NEJ

Åtgärder

(Om svaret är nej på föregående fråga, hur går vi vidare?)

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Datum för uppföljning av ny åtgärdsplan

.....

Rektors underskrift

.....